

tioner til brug for åndssvage, der ikke behøver at have ophold på institution, jfr. tillægget til betænkningen.

Centralinstitutionen i Brejning er opført i årene 1898-1900 og er udvidet talrige gange ved opførelse af en række mindre afdelinger og ved erhvervelse af nogle ejendomme i Brejning by og omegn.

I planlægningsudvalgets betænkning side 8-13 er der nærmere redegjort for årsagerne til, at centralinstitutionen i Brejning, som igennem mange år var blandt dansk åndssvageforsorgs bedste institutioner og i øvrigt internationalt kendt, nu må karakteriseres som stærkt nedslidt og uegnet til at opfylde den nye åndssvage-lovs krav til behandling af åndssvage.

Allerede alderen på mange af bygningerne giver en forklaring på dette forhold, ikke mindst når henses til, at pladsmangelen i en meget lang årrække har ført til en betydelig overbelægning. Eksempelvis har en bygning, der for over 60 år siden var dimensioneret til 80 patienter, i mange år været belagt med mere end det dobbelte antal. De sanitære forhold, opvarmningen og belysningen samt husenes dimensionering m. v. er samtidig af en sådan karakter, at planlægningsudvalget har opgivet tanken om at foreslå de store gamle afdelinger anvendt til patientbeboelse. Da der i den gamle institution kun er taget lidet hensyn til indretning af plads til beskæftigelsesformål, undervisning og oplæring, vil der imidlertid være anvendelse for næsten alle de gamle bygninger til disse formål samt til administrationskontorer m. v.

Af betænkningens side 14-18 fremgår dernæst, at institutionens tekniske anlæg ligeledes er ganske utidssvarende.

Den faktiske belægning på centralinstitutionens 33 afdelinger udgør for tiden ca. 1.550 patienter. Dette belægningstal skriver sig fra den tid, da centralinstitutionen i Brejning ikke blot betjente det nuværende forsorgscenters geografiske område, men tillige de i henhold til åndssvage-loven af 1959 nyooprettede centre, forsorgscentret for Fyn m. v. og forsorgscentret for Århus og Randers amter m. v. samt en del af forsorgscentret for Midtjylland m. v.

I overensstemmelse med principperne i åndssvage-loven skal centralinstitutionen i fremtiden alene betjene centrets område, og planlægningsudvalget anslår, at centralinstitutionen, der fortsat skal varetage langt den væsentligste del af områdets forsorg for patienter med ophold på institution, til dette formål vil have behov for ca. 750 pladser. Det er en forudsætning for denne nedskæring af pladstallet, at der etableres en nogenlunde tilsvarende udvidelse af pladstallet i de centre, der er udskilt af det

område, Brejning-institutionen tidligere betjente. Ud fra de betragtninger, som er anført i tillægsbetænkningen, håber man dog, at udbygningen af forsorgens øvrige hjælpeforanstaltninger på længere sigt vil kunne reducere behovet for pladser til patienter, som må have ophold på institution, men på den anden side vil den forlængede levealder, befolkningsforøgelsen og andre faktorer bevirke, at behovet for de nævnte 750 pladser på centralinstitutionen ved Brejning må antages fortsat at ville bestå.

Ved udarbejdelsen af generalplanen for institutionens udbygning og ombygning har planlægningsudvalget tilstræbt at opnå en hensigtsmæssig funktionsdeling af såvel de bestående som de projekterede bygninger. Man har her fulgt samme principper, som lå til grund for forslaget om udvidelse og ombygning af institutionen i forsorgscentret for Sønderjylland m. v. De fremtidige patientafdelinger agtes i overensstemmelse med de for moderne institutionsforsorg herskende synspunkter indrettet i mindre afsnit med plads til maksimalt 30 patienter. Endvidere er det specielt på grund af centralinstitutionens noget afsides beliggenhed nødvendigt at opføre et antal funktionærboliger af rimelig, tidssvarende standard.

Ved vurderingen af de eksisterende bygningers anvendelighed er det skønnet, at størstedelen af de mindre bygninger, der nu anvendes til patienter, vil kunne omdannes til egnede patientafdelinger med en reduceret belægning, medens enkelte mindre bygninger må betragtes som kondemnable.

De større bygninger, der i dag anvendes som patientafdelinger, vil som nævnt ikke på økonomisk forsvarlig måde kunne ombygges til hensigtsmæssig beboelse for patienter, og det foreslås derfor, at disse bygninger indrettes til undervisning, oplæring og terapi i videste forstand. Behovet for plads til disse formål skyldes dels undervisnings- og oplæringspligten for åndssvage indtil det 21. år, dels ønsket om videst mulig oplæring og beskæftigelse også af de voksne åndssvage. Det kan nævnes, at der i tiden efter åndssvage-lovens ikrafttræden — 1. oktober 1959 — er sket en udvikling inden for undervisnings- og oplæringsområdet, således at der i dag ud over skoleklientellet på centralinstitutionen i Brejning er 240 patienter i dagundervisning og 325, der modtager aftenundervisning. Denne udvikling er fortsat i sin vorden.

Beskæftigelsen har hidtil fortrinsvis bestået i vævning, knipling, havebrug og landbrug. Alt efter den enkeltes evner har man forsøgt optræning med henblik på patientens overgang til eksternt forsorg. Resultater af undersøgelser, som i de sidste 10-15 år